Nierelacyjne bazy danych

Wprowadzenie do baz danych typu NoSQL

Grzegorz Gołaszewski, Wojciech Waloszek, Teresa Zawadzka, Michał Zawadzki

Zasady prowadzenia przedmiotu (1)

Osoby prowadzące:

- mgr inż. Grzegorz Gołaszewski
- dr inż. Wojciech Waloszek
- **dr inż. Teresa Zawadzka**
- dr inż. Michał Zawadzki – gościnnie przedstawiciel EPAM Systems

Zasady prowadzenia przedmiotu (2)

1. Wykład 1: **Wprowadzenie do baz danych typu NoSQL** (3h wykład/warsztat) - *T. Zawadzka*
2. Blok tematyczny 1: **Dokumentowe bazy danych na przykładzie MongoDB** (3h laboratorium + 3h warsztat/wykład + 3h laboratorium) – *M. Zawadzki*
3. Blok tematyczny 2: **Grafowe bazy danych na przykładzie Neo4J** (3h laboratorium + 3h warsztat/wykład + 3h laboratorium) – *T. Zawadzka*
4. Blok tematyczny 3: **Bazy danych o organizacji kolumnowej na przykładzie HBase** (3h laboratorium + 3h warsztat/wykład + 3h laboratorium) – *W. Waloszek*
5. Blok tematyczny 4: **Bazy danych typu *key-value* na przykładzie Oracle NoSQL Database** (3h laboratorium + 3h warsztat/wykład + 3h laboratorium) – *G. Gołaszewski*
6. Zajęcia dodatkowe

Zasady zaliczenia przedmiotu (3)

1. Obecność na wszystkich zajęciach jest obowiązkowa.

(wykład/warsztat stanowi część bloku tematycznego i nieusprawiedliwiona nieobecność na wykładzie/warsztacie powoduje niedopuszczenie do drugiego laboratorium w bloku tematycznym)

2. Wymagana jest punktualność na zajęciach.

(dwa spóźnienia dłuższe niż 10 minut skutkują niezaliczeniem jednego bloku tematycznego)

3. Zaliczenie przedmiotu wymaga zaliczenia wszystkich bloków tematycznych oraz egzaminu na minimum 50%.

(w przypadku usprawiedliwionej nieobecności prowadzący blok tematyczny określa warunki jego zaliczenia)

4. Uzyskanie z każdego bloku tematycznego 95% punktów zwalnia z egzaminu z oceną bardzo dobrą z całego przedmiotu.
5. Każdy blok tematyczny kończy się podaniem listy zagadnień obowiązujących na egzaminie.

Ocena

1. Ocena jest wyznaczana na podstawie punktów uzyskanych z egzaminu i bloków tematycznych.
2. Punkty uzyskane z pojedynczego bloku tematycznego stanowią 20% oceny, zaś pozostałe 20% stanowią punkty z egzaminu 20%.
3. Ocena z przedmiotu:
    - ≥100% - Dokument wyróżnienia
    - ≥ 90% - 5.0
    - ≥ 80% - 4.5
    - ≥ 70% - 4.0
    - ≥ 60% - 3.5
    - ≥ 50% - 3.0

Kierunkowe efekty kształcenia (1)

[K_U07] analizuje problemy i tworzy właściwe modele, struktury danych oraz algorytmy heurystyczne i numeryczne, ocenia ich złożoność obliczeniową, szacuje błędy otrzymanych rozwiązań

W ramach przedmiotu studenci uczą się dobierać odpowiednie bazy danych do konkretnych zastosowań biznesowych.

POLITECHNIKA GDAŃSKA

ETI

Kierunkowe efekty kształcenia (2)

[K_W04] zna protokoły komunikacji, modele przetwarzania danych, technologie klasycznego i sematycznego Internetu, działanie serwera www, aplikacje internetowe i wzorce programowe oraz budowę aplikacji hostowanych w przeglądarce

W ramach przedmiotu studenci zapoznają się z modelami przetwarzania danych typu NoSQL: dokumentami, grafami, danymi o organizacji kolumnowej oraz strukturami danych typu klucz-wartość.

POLITECHNIKA GDAŃSKA

ETI

Kierunkowe efekty kształcenia (3)

[K_W08] zna problemy współdzielenia stanu, prezentacji i transformacji informacji w systemie rozproszonym, technologie hipermediów i związanych z nimi usług, architektury interaktywnej symulacji rozproszonej oraz metody interakcji agentów

W ramach przedmiotu studenci poznają metody rozpraszania danych: shardingu i replikacji oraz teorię CAP i BASE.

POLITECHNIKA GDAŃSKA

ETI

NoSQL – co to takiego?

- Struktura inna niż relacyjna
- Wydajne działanie w rozproszeniu
- Brak ustalonego schematu danych
- Brak ACID

Co to jest rozproszona baza danych?

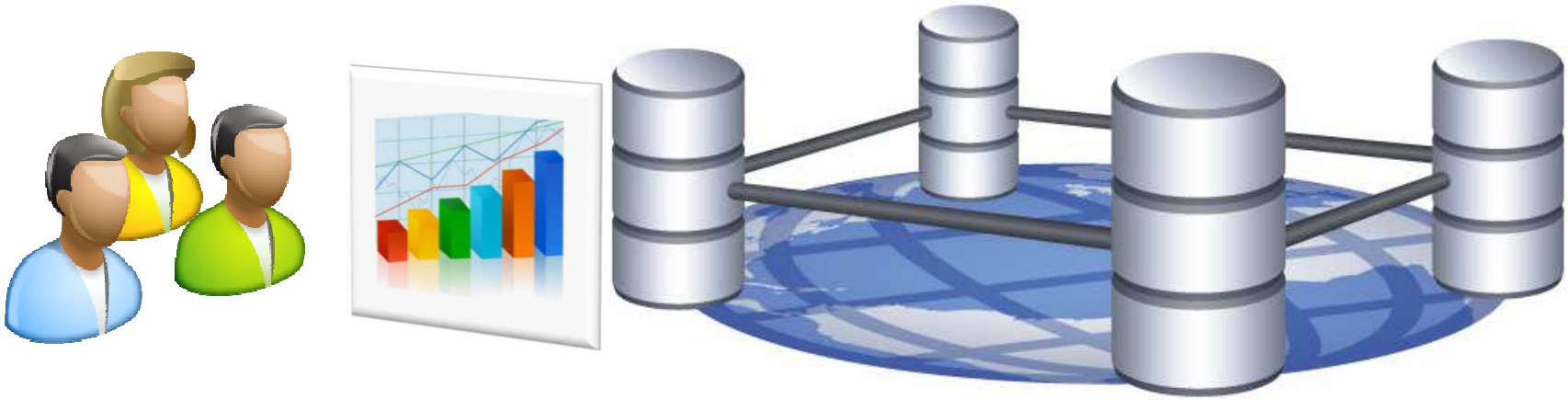

Replikacja i sharding

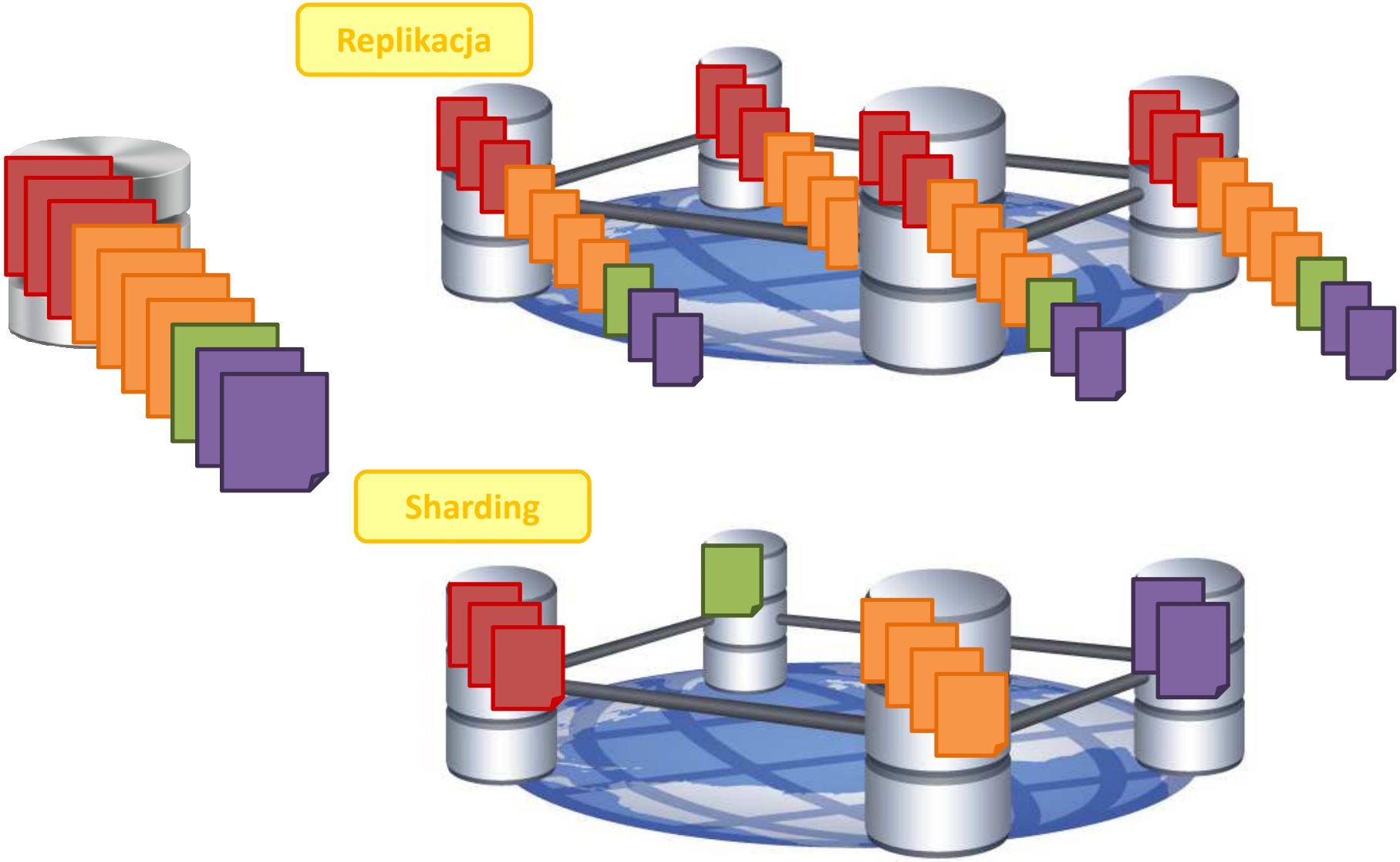

Replikacja *peer-to-peer*

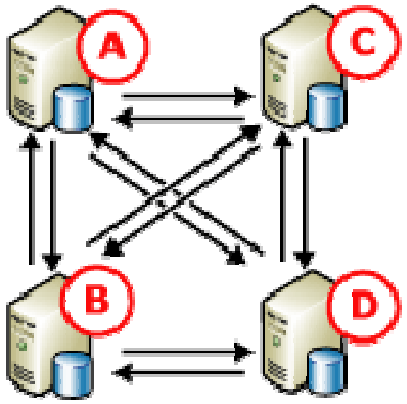

1. Replikacja peer-to-peer umożliwia zapis do dowolnego węzła.
2. Węzeł koordynuje synchronizację danych z innymi węzłami.

Replikacja *master-slave*

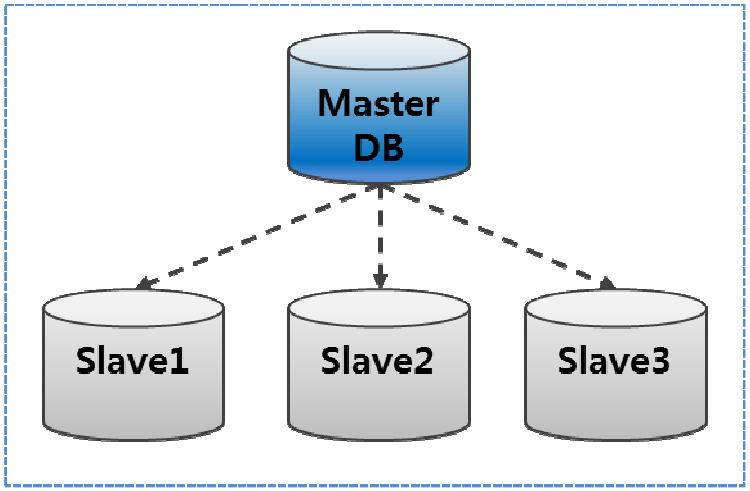

1. Zapis tyko przez węzeł typu *master*.
2. Węzeł typu *master* jest odpowiedzialny za synchronizację danych pomiędzy węzłami typu *slave*.
3. Odczyt z dowolnego węzła.

ACID

- *Atomicity* – atomowość
- *Consistency* – spójność
- *Isolation* – izolacja
  1. *read uncommited*
  2. *read commited*
  3. *repeatable read*
  4. *serializable*
- *Durability* - trwałość

Relacyjne bazy danych - cechy

- Niedopasowane do olbrzymich zbiorów danych z różnymi typami danych (np. zdjęcia, filmy, tekst).
- Problem skalowalności olbrzymich zbiorów danych
  - **Skalowanie pionowe** (ang. *scale-up*): ograniczenie pamięci i CPU,
  - **Skalowanie poziome** (ang. *scale-out*): problem synchronizacji danych pomiędzy węzłami.
- Spójność wąskim gardłem dla skalowalności RDBMSów.

Teoria CAP (1)

Warsztat – Korporacja Zapamiętywacz

Consistency: klienci po przekazaniu informacji do zapamiętania, otrzymają przy następnym telefonie zawsze prawidłową informację, bez względu na to jak szybko zadzwonią.

Availability: korporacja jest gotowa odbierać telefony w godzinach urzędowania.

Partition Tolerance: korporacja działa nawet jeśli żona Jana Niezapominalskiego się do niego nie odzywa.

Teoria CAP (2)

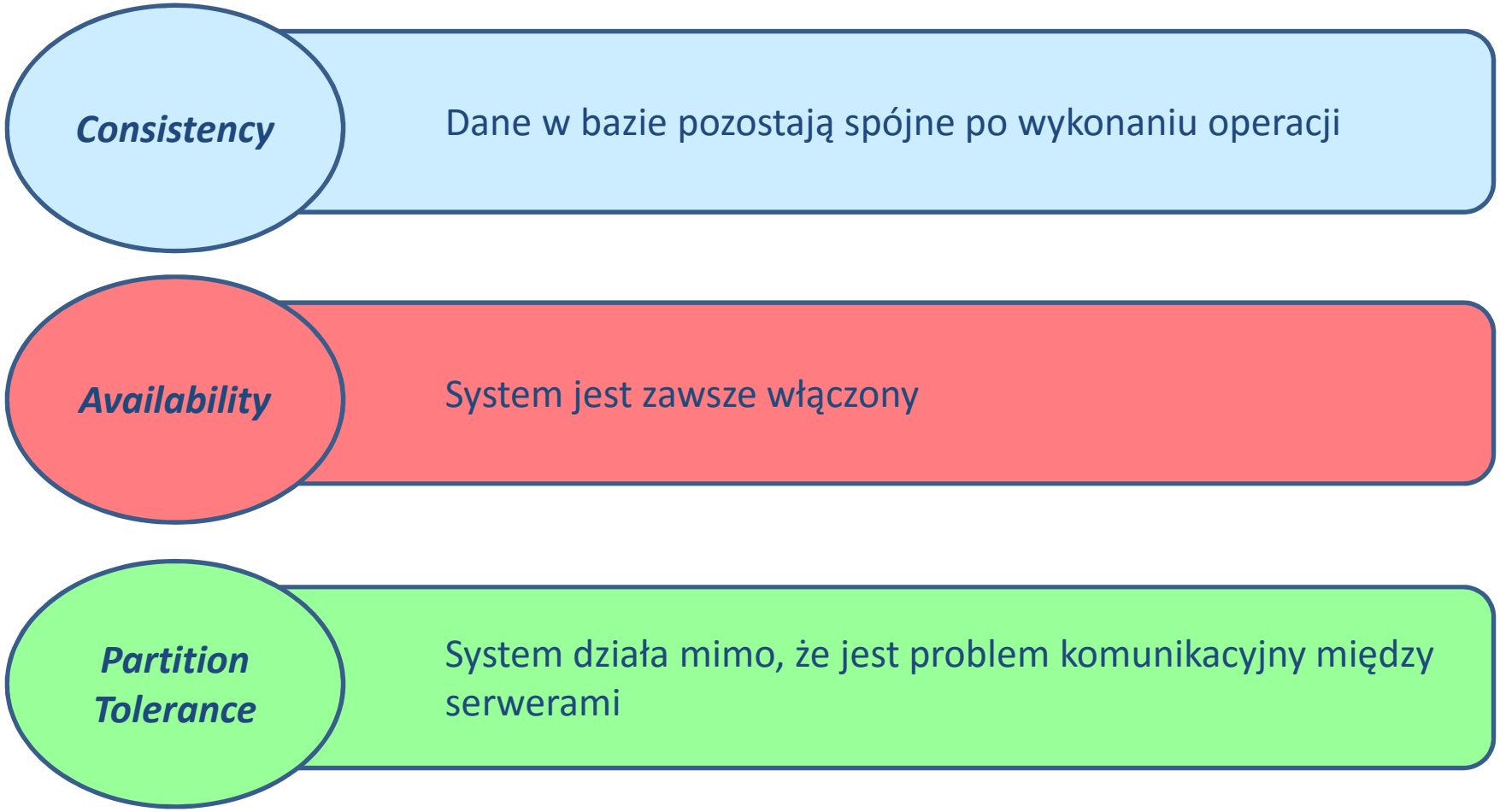
Consistency
Dane w bazie pozostają spójne po wykonaniu operacji
Availability
System jest zawsze włączony
Partition Tolerance
System działa mimo, że jest problem komunikacyjny między serwerami

Teoria CAP (3)

CA - wszystkie węzły są zawsze ze sobą połączone, jeśli któryś węzeł jest niedostępny system przestaje działać

CP - część danych może nie być dostępnych, ale reszta jest cały czas spójna i aktualna

AP - system jest cały czas dostępny, mimo faktu, że występuje partycjonowanie, natomiast niektóre dane mogą nie być poprawne/aktualne

W praktyce tylko

2 z 3

postulatów CAP mogą być spełnione!!!

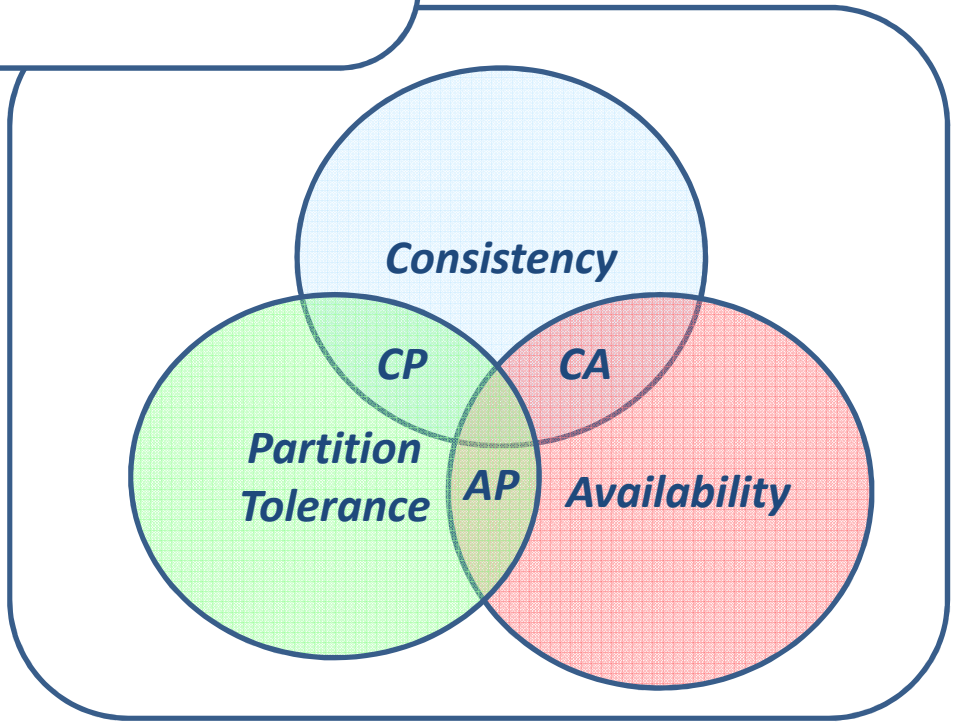

BASE

1. *Basically Available* – system gwarantuje dostępność w rozumieniu teorii CAP
2. *Soft state* – stan systemu może zmieniać się w czasie, nawet w przypadku braku nowego wejścia.
3. *Eventual consistency* – system będzie spójny w pewnym momencie czasu, zakładając, że w tym czasie system nie otrzyma nowego wejścia.

Bazy danych typu NoSQL

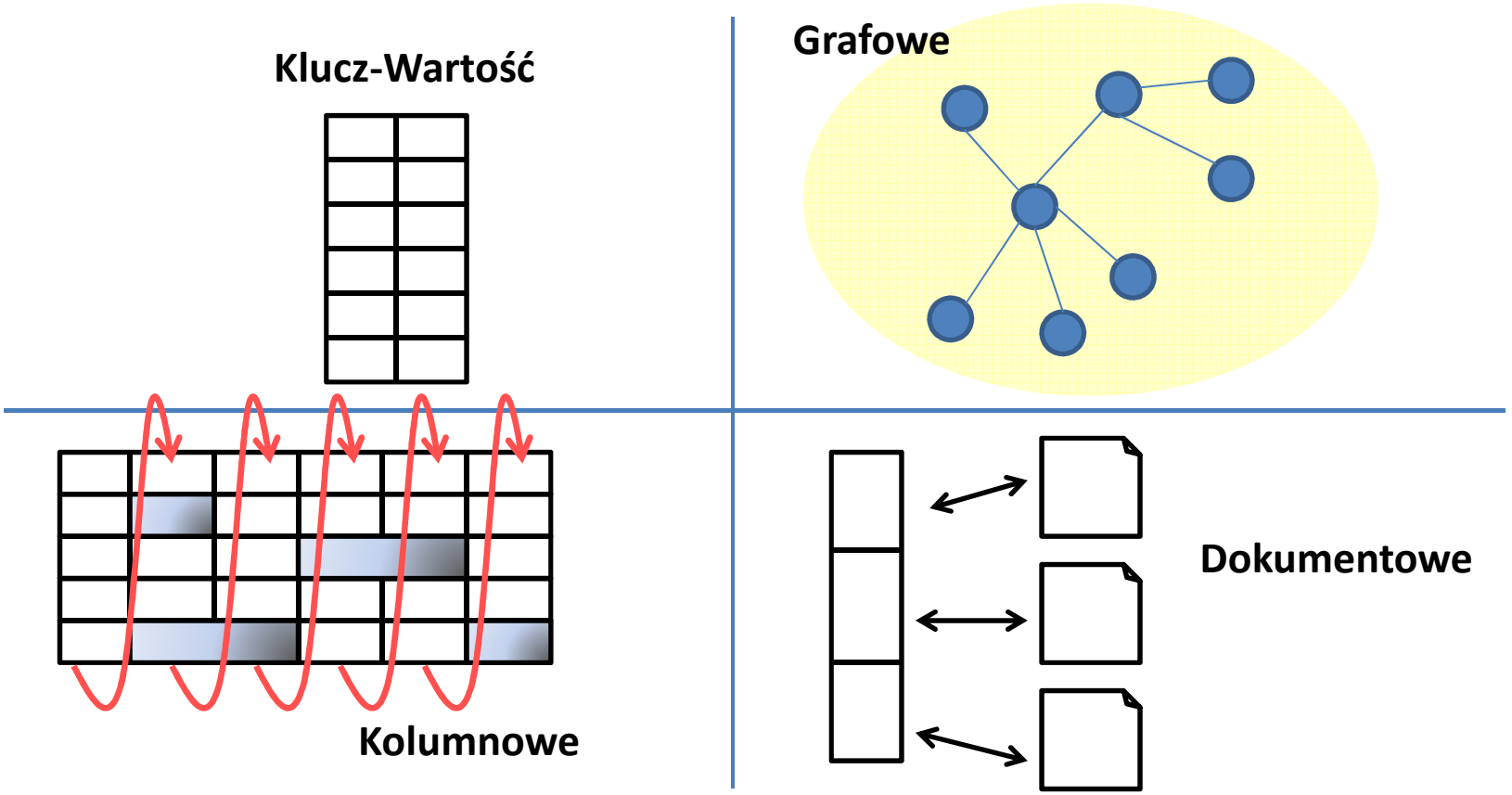

Problem biznesowy

Przechowywanie danych o zamówieniach

Przykładowe zapytania

1. Podaj wszystkie zamówienia Alicji Zawadzkiej.
2. Podaj ostatnie zamówienie Alicji Zawadzkiej.
3. Co zostało zamówione przez Alicję Zawadzką w ramach zamówienia nr 1234?
4. Podaj, czy jest (jeżeli tak to jaki) produkt, który został zamówiony w ostatnim i przedostatnim zamówieniu Alicji Zawadzkiej.

Relacyjna baza danych

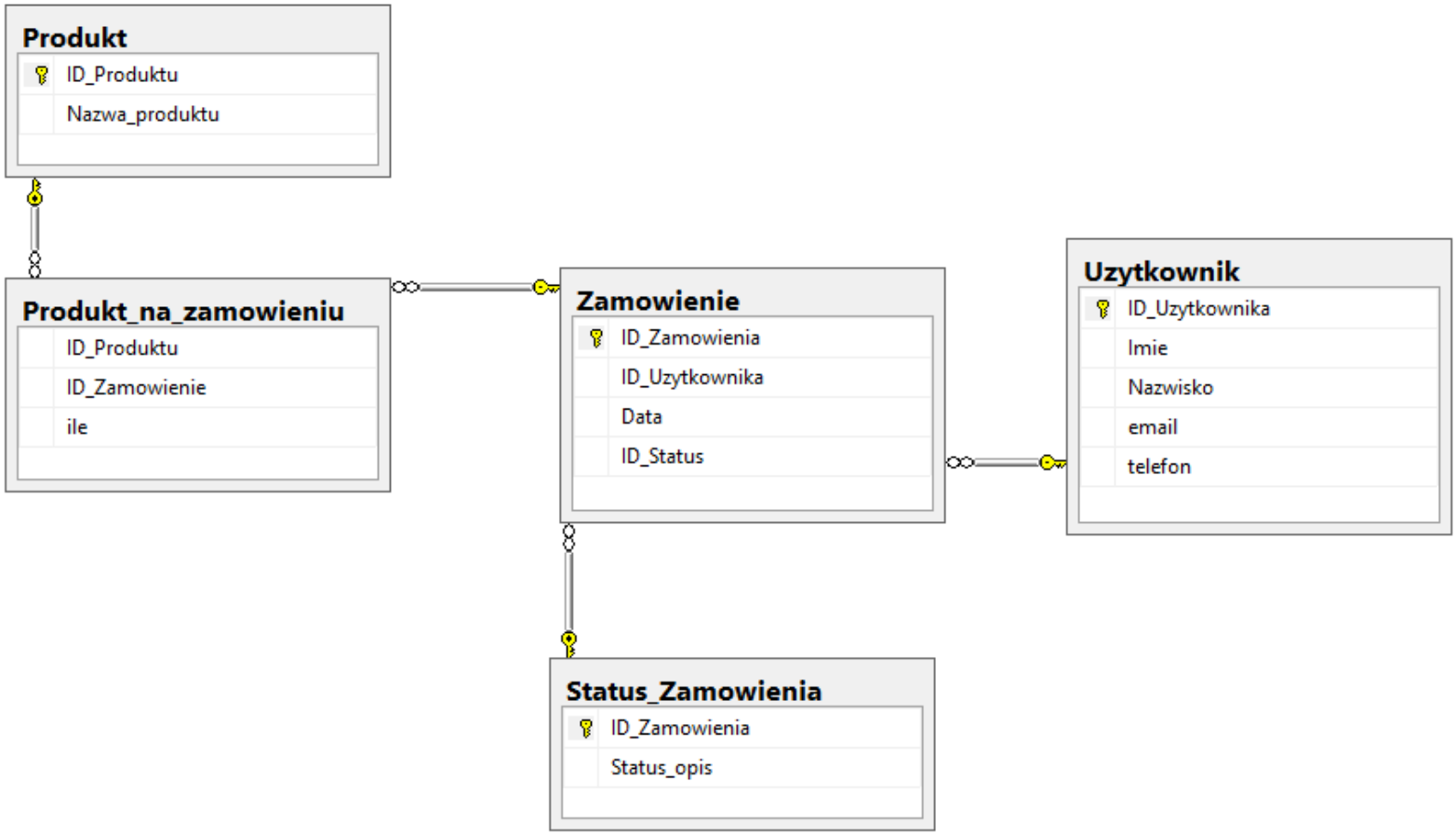

Tworzenie bazy danych

Tworzenie bazy danych i ładowanie danych

```
CREATE TABLE Uzytkownik(
	ID_Uzytkownika integer PRIMARY KEY,
	Imie varchar(10) NOT NULL,
	Nazwisko varchar(20) NOT NULL,
	email varchar(20) NOT NULL,
	telefon varchar(20),
)
GO

CREATE TABLE Status_Zamowienia(
	ID_Zamowienia integer IDENTITY(1,1) PRIMARY KEY,
	Status_opis varchar(20),
)
GO
…
```

Wypełnienie bazy danymi

	ID_Produktu	Nazwa_produktu
1	abcd	lody truskawkowe
2	cdef	kawa espresso
3	efab	brukselka

	ID_Uzytkownika	Imie	Nazwisko	email	telefon
1	1	Alicja	Zawadzka	alzaw@gmail.com	678342567

	ID_Produktu	ID_Zamowienie	ile
1	abcd	1234	1
2	efab	1234	1
3	cdef	1234	1
4	cdef	5678	1

	ID_Zamowienia	ID_Uzytkownika	Data	ID_Status
1	1234	1	2012-08-08	3
2	5678	1	2012-08-16	2

	ID_Statusu	Status_opis
1	1	nie zaplacone
2	2	w realizacji
3	3	dostarczone

Zapytanie 1

Podaj wszystkie zamówienia Alicji Zawadzkiej

```
select
z.ID_Zamowienia, z.Data, s.Status_opis
from
dbo.Zamowienie z, dbo.Status_Zamowienia s,
dbo.Uzytkownik u
where
z.ID_Uzytkownika = u.ID_Uzytkownika and
s.ID_Statusu = z.ID_Status and Imie='Alicja'
and Nazwisko='Zawadzka'
```

Zapytania 2 – wersja 1

Podaj ostatnie zamówienie Alicji Zawadzkiej

```
select TOP 1
z.ID_Zamowienia, z.Data, s.Status_opis
from
dbo.Zamowienie z, dbo.Status_Zamowienia s,
dbo.Uzytkownik u
where
z.ID_Uzytkownika = u.ID_Uzytkownika and
s.ID_Statusu = z.ID_Status and u.Imie='Alicja'
and u.Nazwisko='Zawadzka'
order by z.Data DESC
```

Zapytania 2 – wersja 2

Podaj ostatnie zamówienie Alicji Zawadzkiej

```
select
ID_Zamowienia, Data from Zamowienie z,
Uzytkownik u
where
z.ID_Uzytkownika = u.ID_Uzytkownika and
u.Imie='Alicja' and u.Nazwisko='Zawadzka' and
z.Data = (SELECT MAX(z1.Data) from Zamowienie
          z1, Uzytkownik u1 where
          z.ID_Uzytkownika=u.ID_Uzytkownika and
          u.Imie='Alicja' and
          u.Nazwisko='Zawadzka')
```

Zapytania 3

Co zostało zamówione przez Alicję Zawadzką w ramach zamówienia nr 1234?

```
select
p.Nazwa_produktu
from
dbo.Produkt p, dbo.Produkt_na_zamowieniu pz
where
pz.ID_Zamowienie = '1234' and
pz.ID_Produktu = p.ID_Produktu
```

Zapytanie 4 – wersja 1

Podaj, czy jest (jeżeli tak to jaki) produkt, który został zamówiony w ostatnim i przedostatnim zamówieniu AZ

```
SELECT * FROM
( select TOP 1 z.ID_Zamowienia AS Ost_id from dbo.Zamowienie z,
    dbo.Status_Zamowienia s, dbo.Uzytkownik u where
    z.ID_Uzytkownika = u.ID_Uzytkownika and s.ID_Statusu =
    z.ID_Status order by z.Data DESC
  ) A,
(  select z.ID_Zamowienia AS PrzedOst_ID from dbo.Zamowienie z,
    dbo.Status_Zamowienia s, dbo.Uzytkownik u where
    z.ID_Uzytkownika = u.ID_Uzytkownika and s.ID_Statusu =
    z.ID_Status order by z.Data DESC
   OFFSET 1 ROWS
   FETCH NEXT 1 ROWS ONLY ) B,
   dbo.Produkt_na_zamowieniu pz1,
   dbo.Produkt_na_zamowieniu pz2
WHERE
    A.Ost_id = pz1.ID_Zamowienie and B.PrzedOst_ID =
    pz2.ID_Zamowienie AND pz1.ID_Produktu = pz2.ID_Produktu
```

Zapytanie 4 – wersja 2

Podaj, czy jest (jeżeli tak to jaki) produkt, który został zamówiony w ostatnim i przedostatnim zamówieniu AZ

```
SELECT pz1.ID_Produktu FROM
( select TOP 1 z.ID_Zamowienia from dbo.Zamowienie z,
     dbo.Status_Zamowienia s, dbo.Uzytkownik u where z.ID_Uzytkownika =
     u.ID_Uzytkownika and s.ID_Statusu = z.ID_Status order by z.Data DESC
  ) A, dbo.Produkt_na_zamowieniu pz1
WHERE
     A.ID_Zamowienia = pz1.ID_Zamowienie
INTERSECT (
SELECT pz2.ID_Produktu FROM
(   select z.ID_Zamowienia from dbo.Zamowienie z, dbo.Status_Zamowienia s,
     dbo.Uzytkownik u where z.ID_Uzytkownika = u.ID_Uzytkownika and
     s.ID_Statusu = z.ID_Status order by z.Data DESC
   OFFSET 1 ROWS
   FETCH NEXT 1 ROWS ONLY ) B, dbo.Produkt_na_zamowieniu pz2
WHERE
     B.ID_Zamowienia = pz2.ID_Zamowienie
)
```

Baza danych typu klucz-wartość (ang. *key-value*)

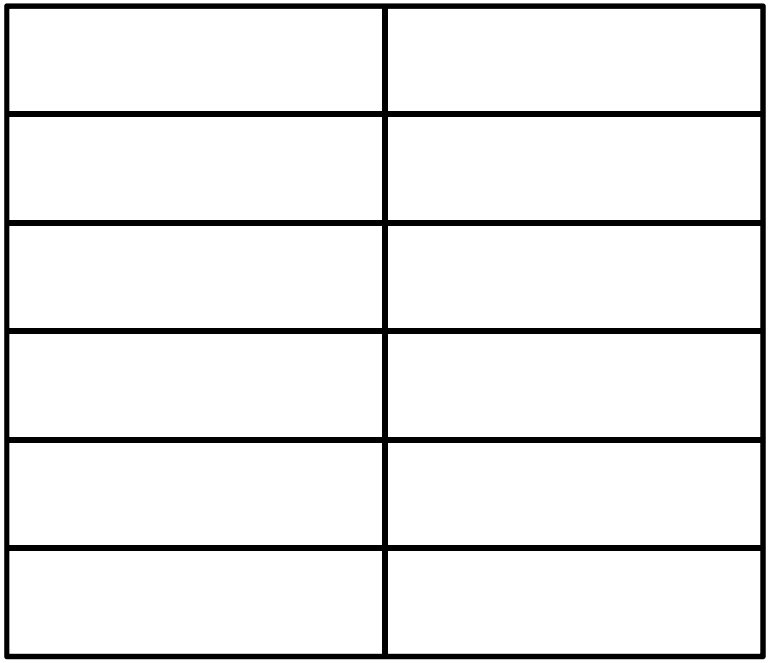

Bazy danych typu klucz-wartość

- Rozproszona tablica mieszająca (ang. *hash table*).
- Przechowywane pary klucz: wartość.
- Baza nie rozumie wartości (czarna skrzynka).
- Trwałość oraz duża wydajność i skalowalność.
- Wydajność i skalowalność osiągnięta przez rozproszenie.

Reprezentacja typu key-value

- Dodanie danych do bazy

  PUT(klucz, wartość)
- Pobranie danych z bazy

  GET(klucz)
- Usunięcie danych z bazy

  DELETE(klucz)

Oracle NoSQL Database

- Cechą szczególną Oracle NoSQL database jest modułowa budowa klucza
- Klucz złożony z części głównych i podrzędnych
- Wartości o takiej samej głównej części klucza przechowywane w tym samym miejscu

/Ala/Kowalska/-/adres/ulica

/Ala/Kowalska/-/telefon

/Ala/Kowalska/email/-/służbowy

Problem Alicji Zawadzkiej (1)

- Zapis danych

OsobaIJejZakupy alicja; //obiekt zawierający wszystkiedane o Alicji Zawadzkiej

baza.put(„AlicjaZawadzka”,alicja.serialize());

- Odczyt danych

alicja = (baza.get(„AlicjaZawadzka”)).deserialize();

//tu sprawdzenie konkretnych danych

Problem Alicji Zawadzkiej (2)

- W Oracle NoSQL database można zrobić strukturę:

/Zawadzka/Alicja/-/5678/data: 2012-08-16

/Zawadzka/Alicja/-/5678/szczegóły/cdef: kawa espresso

/Zawadzka/Alicja/-/5678/status: w realizacji

Problem Alicji Zawadzkiej (2)

- W Oracle NoSQL database można zrobić strukturę:

/Zawadzka/Alicja/-/1234/data: 2012-08-08

/Zawadzka/Alicja/-/1234/szczegóły/abcd: lody truskawkowe

/Zawadzka/Alicja/-/1234/szczegóły/efab: brukselka

/Zawadzka/Alicja/-/1234/szczegóły/cdef: kawa espresso

/Zawadzka/Alicja/-/1234/status: dostarczone

Problem Alicji Zawadzkiej (3)

1. Podaj wszystkie zamówienia Alicji Zawadzkiej.

   multiget(„/Zawadzka/Alicja”);

2. Podaj ostatnie zamówienie Alicji Zawadzkiej.
   – Trzeba pobrać wszystkie zamówienia i przejrzeć daty

Problem Alicji Zawadzkiej (3)

3. Co zostało zamówione przez Alicję Zawadzką w ramach zamówienia nr 1234?

   multiget(„/Zawadzka/Alicja/-/1234/szczegóły”)

4. Podaj, czy jest (jeżeli tak to jaki) produkt, który został zamówiony w ostatnim i przedostatnim zamówieniu Alicji Zawadzkiej.
   – Znów trzeba pobrać wszystkie zamówienia i je przejrzeć

Dokumentowe bazy danych

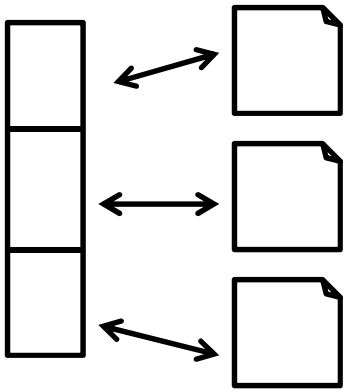

Dokumentowe bazy danych

- Podstawowym elementem jest *dokument* (stąd też nazwa),
- Dokument to mapa klucz-wartość, gdzie wartość może być typu prostego (np. liczba, wartość logiczna, ciąg znaków, null) lub złożonego (np. zagnieżdżony obiekt, tablica),
- Zbiory dokumentów grupowane w *kolekcje,*
- Możliwe wyszukiwanie względem wartości

Przykładowe struktury

Zamówienia

```
"ID_Zamowienia": 1234
"Uzytkownik": "Alicja Zawadzka"
"Data": "2012-08-08”
"Status": "dostarczone”
"ID_Produktu": "abcd"
"Nazwa_produktu": "lody truskawkowe"
"ID_Produktu": "efab"
"Nazwa_produktu": "brukselka"
"ID_Produktu": "cdef"
"Nazwa_produktu": "brukselka"
```

```
"ID_Zamowienia": 5678
"Uzytkownik": "Alicja Zawadzka"
"Data": "2012-08-16"
"Status": "w realizacji”
"ID_Produktu": "cdef"
"Nazwa_produktu": "brukselka"
```

Użytkownicy

```
"Uzytkownik": "Alicja Zawadzka"
"ID_Zamowienia": 1234
"Data": "2012-08-08”
"Status": "dostarczone”
"ID_Produktu": "abcd"
"Nazwa_produktu": "lody truskawkowe"
"ID_Produktu": "efab"
"Nazwa_produktu": "brukselka"
"ID_Produktu": "cdef"
"Nazwa_produktu": "brukselka"
"ID_Zamowienia": 5678
"Data": "2012-08-16"
"Status": "w realizacji”
"ID_Produktu": "cdef"
"Description": "brukselka"
```

Baza dokumentowa - MongoDB

1. Wszystkie zamówienia Alicji Zawadzkiej:

```
db.orders.find({"Uzytkownik" : "Alicja Zawadzka"})
```

2. Ostatnie zamówienie Alicji Zawadzkiej:

```
db.orders.find({"Uzytkownik" : "Alicja Zawadzka"}).
sort({"Data" : -1}).limit(1)
```

3. Zawartość zamówienia 1234 Alicji Zawadzkiej:

```
db.orders.find({"Uzytkownik" : "Alicja Zawadzka",
"ID_Zamowienia" : 1234},
{"Produkty_na_zamowieniu" : 1})
```

```
{
  "ID_Zamowienia": 1234,
  "Uzytkownik": "Alicja Zawadzka",
  "Data": "2012-08-08",
  "Status": "dostarczone",
  "Produkty_na_zamowieniu ": [
    {
      "ID_Produktu": "abcd",
      "Nazwa_produktu": "lody truskawkowe"
    },
    {
      "ID_Produktu": "efab",
      "Nazwa_produktu": "brukselka"
    },
    {
      "ID_Produktu": "cdef",
      "Nazwa_produktu": "kawa espresso"
    }
  ]
}

{
  "ID_Zamowienia": 5678,
  "Uzytkownik": "Alicja Zawadzka",
  "Data": "2012-08-16",
  "Status": "w realizacji",
  "Produkty_na_zamowieniu": [
    {
      "ID_Produktu": "cdef",
      "Nazwa_produktu": "kawa espresso"
    }
  ]
}
```

Baza dokumentowa - MongoDB

4. Produkt kupowany w ramach ostatnich dwóch zamówień Alicji Zawadzkiej:

```
db.orders.aggregate([
{$match : {"Uzytkownik" : "Alicja Zawadzka"}},
{$sort : {"Data" : -1}},
{$limit : 2},
{$unwind: "$Produkty_na_zamowieniu"},
{$group : {"_id” : "$Produkty_na_zamowieniu.Nazwa_produktu",
"Ilosc" : {$sum : 1}}},
{$match : {"Ilosc": {$gt : 1}}}])
```

```
{
  "ID_Zamowienia": 1234,
  "Uzytkownik": "Alicja Zawadzka",
  "Data": "2012-08-08",
  "Status": "dostarczone",
  "Produkty_na_zamowieniu ": [
    {
      "ID_Produktu": "abcd",
      "Nazwa_produktu": "lody truskawkowe"
    },
    {
      "ID_Produktu": "efab",
      "Nazwa_produktu": "brukselka"
    },
    {
      "ID_Produktu": "cdef",
      "Nazwa_produktu": "kawa espresso"
    }
  ]
}

{
  "ID_Zamowienia": 5678,
  "Uzytkownik": "Alicja Zawadzka",
  "Data": "2012-08-16",
  "Status": "w realizacji",
  "Produkty_na_zamowieniu": [
    {
      "ID_Produktu": "cdef",
      "Nazwa_produktu": "kawa espresso"
    }
  ]
}
```

Dokumentowe bazy danych – cechy

- Stosunkowo proste przejście z modelu relacyjnego
- Wyszukiwanie także względem wartości – możliwość tworzenia złożonych zapytań
- Elastyczność w strukturze dokumentu – brak sztywnego schematu
- Struktura ukierunkowana na procesy w aplikacji a nie na „uniwersalizm”

Kolumnowe bazy danych

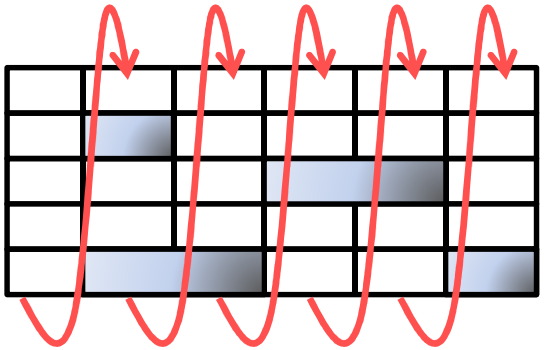

Kolumnowe bazy danych

- Kolumnowe bazy danych różnią się sposobem przechowywania danych: przechowują dane w sposób ***kolumnowy***.
- Tradycyjny sposób przechowywania danych to wiersz-po-wierszu, np. Produkt_na_zamowieniu ((1234, abcd, 1), (1234, efab, 1), (1234, cdef, 1), (5678, cdef, 1))
- W bazach kolumnowych dane przechowywane są kolumna-po-kolumnie: ((1234, 1234, 1234, 5678), (abcd, efab, cdef, cdef), (1, 1, 1, 1))

Kolumnowe bazy danych – po co?

- W relacyjnej bazie (nieco upraszczając) istnieją dwa sposoby dostępu do danych:
  - przez indeks,
  - przez skanowanie.
- Większość zapytań analitycznych musi skanować całą zawartość tabeli, np.:

```
SELECT ID_Produktu, SUM(ile) FROM
Produkt_na_zamowieniu GROUP BY
ID_Produktu
```

Kolumnowe = szybkość

```
SELECT ID_Produktu, SUM(ile) FROM
Produkt_na_zamowieniu GROUP BY
ID_Produktu
```

- Baza wierszowa musi przejrzeć całość tabeli (ze względu na specyfikę odczytu z dysku nie ma sensu „omijanie” fragmentów rekordów)
- Baza kolumnowa przejrzy tylko potrzebne kolumny

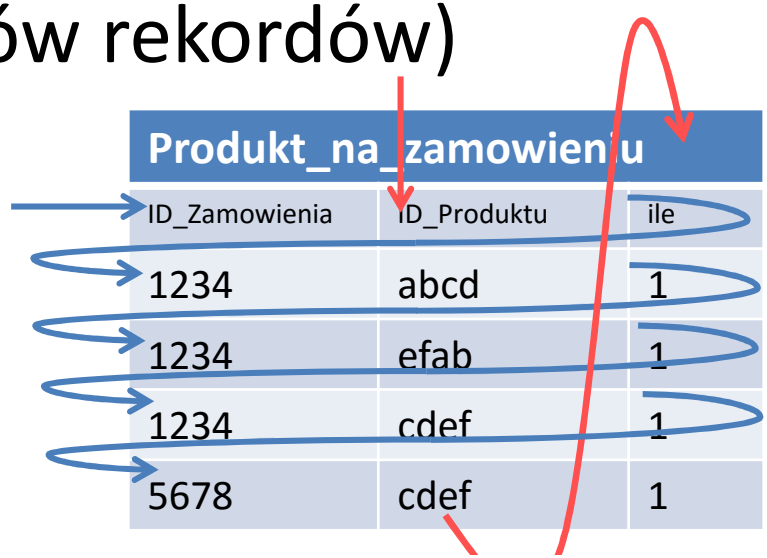

Kolumnowe = szybkość (2)

- Zysk może wydawać się niewielki ale:
  - jeśli danych jest dużo, np. 1 mld rekordów (założenie: 10B na atrybut):
    - 30B x 1 mld / (100 MB/s) = 300 s
    - 10B x 2 x 1 mld / (100 MB/s) = 200 s
  - przeważnie kolumn jest znacznie więcej (np. w LineItem będzie też zapewne cena, wartość, uwagi itp.), co sprawia że zysk jest znacznie większy

Kolumnowe = kompresja

- Bazy kolumnowe mają znacznie większy potencjał kompresji danych, bo zazwyczaj wartości często się powtarzają (np. (1234, 1234, …, 5678))
- Dla dużych danych, gdzie wąskim gardłem staje się transfer dyskowy, kompresja pozwala osiągnąć jeszcze większe przyspieszenie

HBase

- Baza przeznaczona do przechowywania dużych danych pozyskanych z sieci.
- Organizacja przechowywania w HBase jest kolumnowa (konkretniej HBase operuje pojęciem rodziny kolumn).
- HBase jest dobrze przystosowany do przechowywania danych o wielkiej liczbie atrybutów, ale rzadkich (tj. duża część atrybutów może być niewypełniona).
- HBase pozwala na swobodne dodanie kolumny.

Grafowe bazy danych

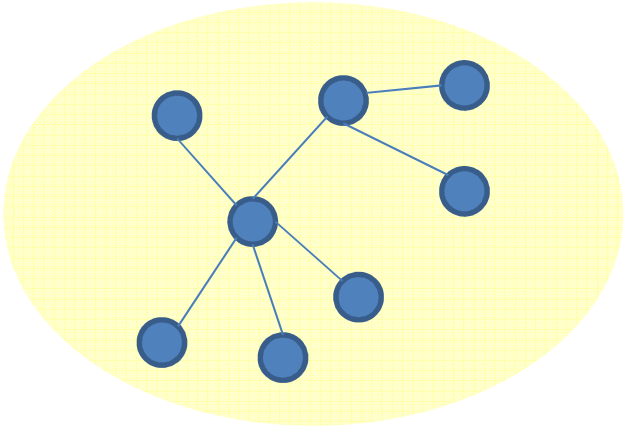

Grafowa baza danych

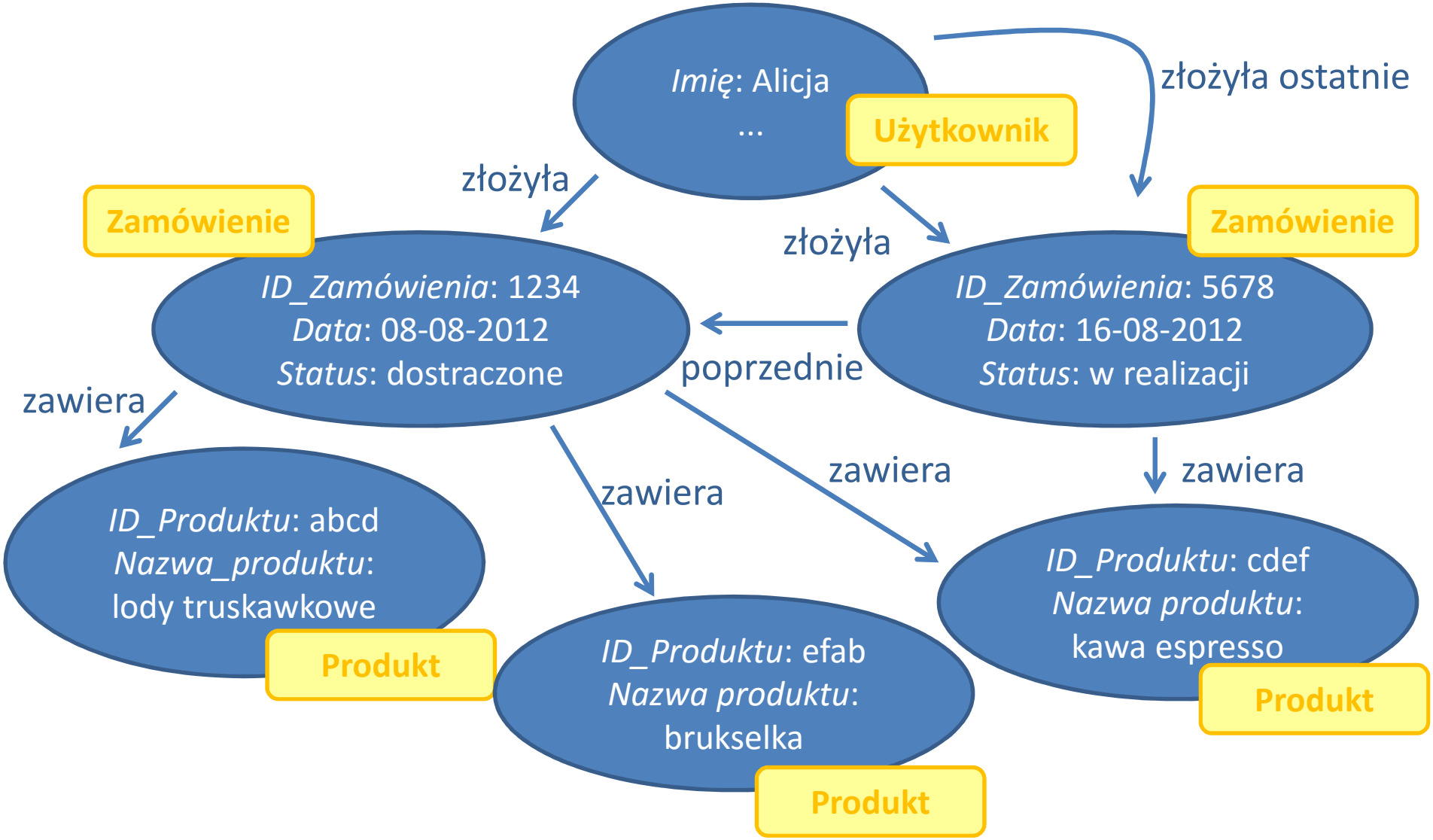

Definiowanie bazy grafowej

```
CREATE (alicja:Uzytkownik {imie:’Alicja’,
       nazwisko:’Zawadzka’, email:’alzaw@gmail.com’,
       telefon:’678342267’}),
       (5678:Zamowienie {nr:’5678’,data:20120808, status:’w
       realizacji’}),
       (1234:Zamowienie {nr:’1234’data:20120816,
       status:’dostarczone’}),
       (alicja)-[:ZLOZYLA]->(5678),
       (alicja)-[:ZLOZYLA]->(1234),
       (abcd:Produkt {nazwa:’lody truskawkowe’}),
       (1234)-[:ZAWIERA {ile:1}]->(abcd),
       …
```

Zapytania 1 i 2

1. Podaj wszystkie zamówienia Alicji Zawadzkiej

```
MATCH (a:Uzytkownik {name:'Alicja', nazwisko:'Zawadzka'})-
      [:ZLOZYLA]->(b)
RETURN b.nr AS zamowienie
```

2. Podaj ostatnie zamówienie Alicji Zawadzkiej

```
MATCH (a:Uzytkownik {name:'Alicja', nazwisko:'Zawadzka'})-
      [:ZLOZYLA_OSTATNIE]->(b)
RETURN b.nr AS zamowienie
```

Zapytania 3 i 4

3. Co zostało zamówione przez Alicję Zawadzką w ramach zamówienia nr 1234?

```
MATCH (a:Uzytkownik {name:'Alicja', nazwisko:'Zawadzka'})-
      [:ZLOZYLA]->(b:Zamowienie {nr:'1234'}),
      (b)-[:ZAWIERA]->(c)
RETURN c.nazwa_produktu AS produkt
```

4. Podaj, czy jest (jeżeli tak to jaki) produkt, który został zamówiony w ostatnim i przedostatnim zamówieniu Alicji Zawadzkiej

```
MATCH (a:Uzytkownik {name:'Alicja', nazwisko:'Zawadzka'})-
      [:ZLOZYLA_OSTATNIE]->(ostatnieZam),
      (ostatnieZam)-[:ZAWIERA]->(c),
      (ostatnieZam)-[:POPRZEDNIE]->(przedostatnieZam),
      (przedostatnieZam)-[ZAWIERA]->(c)
RETURN c.nazwa_produktu AS produkt
```

Grafowe bazy danych - cechy

- Prawie wszystko może być zamodelowane jako graf.
- Elastyczny model danych, grafy są addytywne z natury.
- Duża skalowalność – zapytania dotyczą fragmentu grafu, a nie jego całości.
- Proste zapytania

Zagadnienia na egzamin

1. Cechy baz danych typu NoSQL
2. Teoria CAP
3. Skalowanie poziome i pionowe
4. Metody rozpraszania baz danych
5. BASE vs. ACID
6. Typy baz danych typu NoSQL i ich charakterystyki.